

ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ДЕФІНІЦІЇ ПОНЯТТЯ «БАНКРУТСТВО»

За статистикою кожне третє новостворене підприємство припиняє свою діяльність протягом перших трьох років функціонування. Ентропія економічної діяльності, ступінь якої підсилюється постійним прискоренням технологічного розвитку, призводить до збільшення станів за яких підприємства нездатні розрахуватись за своїми зобов'язаннями. Механізмом, який у зазначених умовах забезпечує захист інтересів власників підприємства та його кредиторів є банкрутство. Етимологія поняття вказує на його італійське походження (*bancarotta* – зламаний банк). Кризова ситуація в якій опиняється підприємство, що втратило платоспроможність, викликає ланцюгову реакцію з негативних економічних наслідків для всіх його стейкхолдерів та вимагає втручання органів державної влади.

Загальна модель процедури банкрутства є загальновідомою. Вона складається з офіційного визнання суб'єкта підприємницької діяльності неплатоспроможним та встановленої законом черговості виплати боргів кредиторам. Процес може бути ініційований або особою-боржником (добровільне банкрутство), або будь-ким з кредиторів, якому боржник не може виплатити борг (вимушене банкрутство). Справи про банкрутство підвідомчі господарським судам і розглядаються ними за місцезнаходженням боржника. У сучасній науковій літературі надається велика кількість визначень поняття «банкрутство». Аналіз їх змісту надає підстави стверджувати про формування двох підходів у сфері визначення відповідної дефініції: юридичного та економічного.

В межах юридичного підходу системо утворюючим елементом дефініції виступають поняття фінансова неспроможність та ліквідаційна процедура. Так, І.А. Бланк визначаючи дефініцію банкрутства вказує: «Встановлена в судовому порядку фінансова неспроможність підприємства, тобто нездатність підприємства задовольнити в установлені строки пред'явлені до нього з боку кредиторів вимоги, та виконати зобов'язання перед бюджетом» [1]. О.О. Терещенко в межах юридичного підходу обґрунтовує наступний варіант дефініції: «Банкрутство - це пов'язана з недостатністю активів у ліквідній формі неспроможність юридичної особи задовольнити в установлений для цього строк заявлені до неї з боку кредиторів вимоги і виконати зобов'язання перед бюджетом» [2]. Узагальнення юридичного підходу до визначення змісту дефініції поняття «банкрутство» міститься у визначенні, що наводиться у ст. 209 Господарського Кодексу України: «У разі нездатності суб'єкта підприємництва після настання встановленого строку виконати свої грошові зобов'язання перед іншими особами, територіальною громадою або державою інакше як через відновлення його платоспроможності цей суб'єкт визнається неспроможним. Нездатність боржника відновити свою платоспроможність та задовольнити визнані судом вимоги кредиторів інакше як через застосування визначеної судом ліквідаційної процедури вважається банкрутством».

В межах економічного підходу до змісту дефініції поняття «банкрутство» вводяться характеристики, що відображають причини формування відповідного стану. Наприклад, С.М. Андрушак вказує, що: «Банкрутство – це визнане судовими органами незадовільне господарське становище фізичної чи юридичної особи, ознакою якого є припинення розрахунків за зобов'язаннями через нестачу активів у ліквідній формі» [3]. Г. Ляшенко вважає банкрутство наслідком незадовільного управління підприємством, нехтування негативного впливу різноманітних факторів мікро- і макросередовища. О.Л. Пластун: «Банкрутство – підсумковий результат глибокої фінансової кризи, що унеможливує нормальну діяльність підприємства та робить його неплатоспроможним» [4].

Виокремлені підходи у сфері визначення змісту дефініції поняття «банкрутство» характеризуються інтегрованим змістом. Причинно-наслідковий зв'язок дефініцій, що формуються в межах економічної та юридичної семантики, відображає механізм процесу банкрутства.

Список використаної літератури:

1. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента. Киев: Ника-Центр, 2004. 613 с.
2. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: навч. посіб. К: КНЕУ, 2011. 412 с.
3. Андрушак С.М. Удосконалення інституту банкрутства. *Фінанси України*. 2006. № 9. С. 50-56.
4. Пластун О.Л. Визначення сутності поняття «банкрутство» в сучасній науковій літературі. *Вісник ЖДТУ*. 2010. № 2. С. 34-39.